CURCUBEU PE CER

VIOREL PÎRLIGRAS

Nuvelă premiată la concursul de literatură şi artă de anticipaţie tehnico-ştiinţifică, ediţia 1987

Pictura de SERGIU NICOLA

1.

Containerele-plutoane încă nu terminaseră de asolizat cînd Alef îşi scoase nasul afara din capsulă privind, curios ca orice proaspăt recrut, împrejurimile. N-avea cine ştie ce de văzut, conducerea alesese înadins un

loc banal ce aducea cu o cîmpie stearpă, cafenie la culoare, cu margini nedefinite, topite în aburul murdar al atmosferei, astfel încît soldaţii să se obişnuiască repede cu el. Încercă timid cîţiva paşi, cu ochii în patru, şi biciui de cîteva ori cu braţele aerul din jurul său. Era mulţumit: nici gravitaţia, nici aerul nu se prezentau anormal. Un container-pluton apăru la orizont, se apropie în viteză şi, trecîndu-i pe deasupra capului, coborî cîteva sute de metri mai încolo. Alef se trîntise la sol, speriat. Drăcia metalică ar fi putut să-l strivească şi n-ar fi fost vina nimănui. Cine-ar fi putut prevede că naveta, lansată de pe orbită dinspre faţa întunecată a planetei, avea să asolizeze, după o cădere curbă în care forţa lui Coriolis fusese riguros calculată, tocmai în extremitatea cealaltă a bilei chiar pe un soldat ce se găsise să încalce regulamentul, ieşind înaintea terminării operaţiunii?! Strîmbă din nas şi îşi continuă incursiunea.

— Ai un foc, amice? se trezi întrebat pe nepusă masă. Ceva mai încolo – era înciudat că nu-l observase – un „veteran" aştepta răspunsul. Se grăbi să-i satisfacă voia, aruncîndu-i medalionul-operaţional care conţinea şi bricheta. De ce i-o fi cerut-o. Avea în spatele lui un mic foc de tabără proaspăt aprins.

Alef îl cercetă circumspect. Sergentul – era un sergent – îşi aprindea tacticos ţigara, de parca situaţia de luptă în care se aflau ar fi fost o simplă simulare, şi încă una dintre cele mai neizbutite.

— Eşti boboc? se văzu întrebat de fumătorul ce se lăsase deja jos, răspîndind valuri de fum aromat. Nu te-am văzut pe navă. Din ce pluton faci parte?

Ezită să răspundă. Îl sugruma abaterea, prima abatere pe care o comitea, şi cît de stupid fusese prins – ce prostie să ieşi pînă a nu primi ordinul –, tăcea, lăsîndu-şi greutatea de pe un picior pe altul, păstrînd însă poziţia de drepţi, ignorînd atitudinea pe care celălalt o aştepta de la el.

— Ei?! îşi întoarse sergentul privirea spre el. O frunte continuată cu un început de chelie, numai asta văzu Alef, n-avea curajul să-l privească în ochi pe interlocutor, aşa că răspunse stereotip.

— Sînt soldat Alef – 78, plutonul întreţinere material solid din Colimatorium AAZQ.

— Lucrezi la pastă?

— Da.

Fruntea înaltă se coborî spre ţigara. Îi ghicea privirea pierdută în gol, gîndul care îi zbura mai mult ca sigur spre munca brută pe care o depuneau ei, cei din plutonul deservind Colimatorium-ul, tot timpul zborului, cură-

ţind anticamera energetică de deşeurile rămase de la pasta ce furniza energia navei.

— Muncă grea, nu? Stai jos, de ce nu stai jos?

Rămase puţin descumpănit. Era primul cadru superior lui ce îl trata de la egal la egal. Se aşeza prudent şi îşi recuperă medalionul-operaţional pe care sergentul îl lăsase pe sol.

— Am cerut mutarea la un pluton combativ, spuse. Îi era în continuare teamă de privirea celalalt. Adăugă: Nu mi se pare grea munca de la Colimatorium, dar m-am înrolat ca să lupt, să lupt cu arma în mînă, în prima linie! Pot face lucrul ăsta. **Vreau** să fac lucrul ăsta!

Îl invadă un val de fum.

— Şi ţi-au aprobat cererea?

— Nu ştiu. N-am aşteptat răspunsul. M-am îmbarcat din proprie iniţiativă în containerul-pluton.

— Hm... S-ar putea să sfîrşească prost pentru tine...

— Înţelegeţi că sînt voluntar... Nu pot fi pedepsit pentru că am vrut să lupt. Nu sînt un dezertor.

— Uşor, tinere... Nu-i vorba de asta. Există o disciplină în armată. Un soldat bun trebuie să exceleze în orice sector militar. Cine ai vrea să deservească Colimatorium-ul? Şi eu, şi mai toţi am trecut prin momentele astea. E adevărat, par penibile la prima vedere, dar o să vezi mai tîrziu că îţi vor conferi un sentiment de atotcunoaştere.

Tăcu pentru a trage din ţigara.

— Instructorii cunosc ce au de făcut. Să ştii că nimeni nu e lăsat în plata domnului, dar trebuie să începi cu lucruri de felul acesta ca să ajungi un bun combatant.

Alef îşi umezi buzele.

— Vedeţi dumneavoastră, eu n-am nimic cu sistemul de instruire, dar pe undeva cred ca s-a strecurat o greşeală în raţionamentul celor care conduc războiul. Ştiţi, eu m-am înrolat acum o lună şi m-am înrolat deoarece cred efectiv că numai de noi depinde ca războiul să ia o cotitură serioasa în favoarea noastră. Am absolvit Institutul de biotronică...

Se opri. Lîngă sergent descinsese un „veteran" pîntecos şi îi şoptea ceva la ureche, arătîndu-i nişte capsule aurii.

— Spune, spune, te ascult, zise sergentul, apoi îşi continuă discuţia intimă.

— Eu, reluă Alef, eu am absolvit Institutul de biotronica şi discutam destul de des cu colegii despre război, şi e firesc să fie aşa, să ne preocupe

destinul nostru, al umanităţii...

Tăcu iar şi îşi înghiţi saliva. Cei doi discutau mai departe, ba chiar chicoteau acum. Grăsanul povestea ceva grozav de amuzant.

— Zii, zii, nu te opri...

Alef clipi des. Se simţea umilit şi făcea eforturi să-şi domolească iritarea.

— Ziceam că discutam des despre război, ridică el glasul ca să se facă auzit, să capteze atenţia, şi la un moment dat unul dintre noi spunea ca războiul ar fi putut fi cîştigat de mult timp dacă s-ar fi concentrat forţe mai mari în nişte puncte-cheie, adică să dăm lafosienilor o lovitură, două de graţie, şi avea dreptate pentru că, uitaţi, noi facem muncă de curăţenie a Colimatorium-ului, în loc să luptăm, înţelegeţi? Nu ştiu dacă înţelegeţi, cum să vă explic?... Să facem cumva...

Rîsetele celor doi urcaseră acum la tonul normal, se părea că uitaseră de Alef, îi creau sentimentul că e în plus acolo, cînd interveni o voce puternică:

— Ce se întîmplă aici?

Lîngă ei apăruse un căpitan subţirel care îi privea inexpresiv. Cei doi îi aruncară o ocheada fugară şi, ca şi cum nu l-ar fi văzut, îşi continuară discuţia hazlie.

— Ce se întîmplă aici? repeta întrebarea, răstită de data asta, ofiţerul. Lipsa sprîncenelor şi buzele răsfrînte îl impresionară pe Alef şi-l făcură să se ridice în picioare, ezitînd la început, din ce în ce mai energic apoi. Luase poziţia de drepţi şi încremenise aşa. Cei doi tăcuseră şi ei, fără însă a se ridica de lîngă foc. De altfel, căpitanul îl privea intens pe el. Ochii albaştri îl fixau, îl loveau necruţător. Inima i se făcuse mică, i se zvîrcolea în piept. Buzele răsfrînte se mişcară:

— Soldat?

— Sînt soldat Alef – 78, plutonul Întreţinere material solid din Colimatorium AAZQ...

— De ce-ai părăsit dumneata containerul-pluton fără ordin de evacuare?

Alef simţi că începe să transpire în faţa privirii reci şi a buzelor răsfrînte cărora nu le putea explica simţămîntul nobil care îl împinsese să se înroleze în armată.

— Pregăteşte zbor 5.

Îşi acţiona stîngaci mini-COMP-ul de la centură. Bîzîitul infim al capsulei-receptor din pavilionul urechii şi vizorul de plastic ce-i acoperi ochii îi confirmară starea de funcţionare a echipamentului.

— Pregătit zbor 5, spuse mecanic.

— 350, auzi în capsula-receptor.

— 350, repetă şi el.

Mini-COMP-ul creă instantaneu cîmpul agravitaţional şi Alef se trezi ridicat cu iuţeală la 350 de metri. Urcarea rapida îi provocă o stare de vomă. De la înălţimea asta, suspendat ca un balon, vedea toată tabăra de containere-plutoane. Probabil că ordinul de ieşire se dăduse, căci puncte mici, mişcătoare, colorate în albastru, se deplasau în toate părţile, după programul stabilit.

— 20, auzi din nou vocea căpitanului.

— 20, repetă aproape în şoaptă, iar mini-COMP-ul, ascultător, îl cobori la altitudinea comandată. Căderea bruscă îi înceţoşă privirea şi stomacul i se lipi din nou de spate.

— Aşa, băiete, acum vei urca frumuşel 80 / vest – 40, 180 / sud-est 100 şi 500 / nord 75, ai priceput?

Avea impresia că buzele răsfrînte îi turuie toate coordonatele direct în ureche, că legătura radio e o glumă, de aceea cînd auzea vocea autoritară schiţa involuntar cu capul un gest de întoarcere într-o parte şi nu s-ar fi mirat dacă l-ar fi zărit pe căpitan lîngă el. Repetă maşinal coordonatele şi se înălţă vectorial spre 500 de metri.

— Sfera, soldat, sfera!

Pricepu şi se făcu ghem. Era poziţia corectă a zborurilor individuale, servind atît la o bună vizibilitate a mediului, cît şi ca punct greu de atins de antiaeriană. Solul, la 500 de metri, era ceva cenuşiu-murdar, cu mici pete albicioase ce se voiau containere-plutoane.

De jos, căpitanul îl urmărea cu telenecularul de campanie.

— Acum, băiete, jos la 10, repede, apoi 1.200!

Punctul numit Alef căzu vertiginos spre el, acceleraţia egală forţa gravitaţională, principiul echivalenţei se dovedi o dată în plus just. La 10 metri corpul făcut ghem se ciocni parcă de ceva nevăzut şi ţîşni cu viteză spre altitudinea de 1.200 de metri. Dacă Alef ar fi fost un sistem inerţial, ar fi fost pur şi simplu aplatizat, cîmpul însă îi conferea o mobilitate redutabilă. La 1.100 de metri vectocardiograful individual dădu la iveală o îngrijorătoare activitate a inimii soldatului, iar căpitanul hotărî terminarea instrucţiei disciplinare.

— Poţi coborî, tinere.

Soldatul îl auzi ca prin vis. La înălţimea aceea, cu ochii închişi, simţea cum îl pătrunde serenitatea cerului nesfîrşit. Costumul nu adopta chiar

imediat temperatura complementară celei a împrejurimilor şi frigul îi crease o euforică stare de amorţeală. Nu mai era acum soldatul Alef, ci parte din planetă, se rotea o dată cu ea cu 0,000007 radiani pe secundă, o respira prin toată fiinţa, planeta era de fapt el, un ghem uriaş de materie şi energie, puternic şi...

— Îţi ordon să cobori, soldat!

...şi dependent. Ridică încet pleoapele. Îi era încă greu să comande verbal coborîrea la sol, ar fi preferat ca dorinţa să fie transmisă prin impulsuri nervoase, dar această modalitate nu se utiliza decît cu ordin special, în misiuni reale. Gemu:

— Zero!

Peste cîteva secunde se afla din nou în faţa celor trei şi a focului de tabără. Flăcări. Frunte înaltă. Buze răsfrînte. Grasul rînjind. Flăcări. Capsule aurii de bere. Goale.

— Soldat Alef – 78, cererea dumitale a fost aprobată. De azi serveşti sub ordinele mele.

Privire inexpresivă. Buze răsfrînte. Flăcări. Şi atît.

Mini-COMP-ul îi bîzîia încă în ureche, nedeconectat. Îl închise. Căpitanul dispăruse. Se aşeză încet, cu privirea fixă pe foc. Cei doi se apropiară de el şi-l bătură pe spate. Grasul îi înşurubă în mînă o capsulă aurie.

— Eşti de al nostru acum, fiule, spuse. Eu's Fidus. Acesta-i Romanticul. O să facem casă bună, sper. Te place şi căpitanul Darse, am mirosit eu.

— Dacă în felul ăsta place, aş vrea să-l văd cum dispreţuieşte.

. . . . . .

— Ia uite-i, mă! ţipă grăsanul.

Telenocularul circulă prin mîinile fiecăruia. În dreptunghiul verzui se zărea la gradaţia 7 km o siluetă întunecată mărginită de un halou portocaliu. În spate se zăreau vag umbrele unor coloşi ce puteau fi clădiri sau nave spaţiale. Fără să ştie de ce, Alef se simţi invadat de-o emoţie ciudată, în care se amestecau frica şi bucuria. Zărea pentru prima dată silueta unui lafosian adevărat, chiar dacă nu se distingea nici un detaliu de fizionomie.

— Vezi, mă, frumoşii, că nu erau departe de noi, turui Fidus. Bă, puştiule, tu ziceai c-ai venit să lupţi. Hai să vedem care din noi ţi-l nimereşte pe ăla drept în scăfîrlie de aici, de la 7 kilometri? Fără corector, e clar?

Puştiul mușcă din provocare. Se întinse pe jos şi deconectă corectorul automat de la generator. Alături, din picioare, Fidus îşi regla şi el, manual,

poziţia generatorului. Alef ochi. Prinse bine în vizor silueta inamicului şi declanşă generatorul de poli, care oscilă în diferite sarcini pînă ce nimeri polul de semn opus ţintei. Fulgerul se formă din ţeava generatorului instantaneu, descrise o parabolă imensă şi trecu la o palmă de capul victimei, distrugînd o navă din spate.

— Fără corector te înşeală vizorul, spuse grasul şi slobozi şi el raza-fulger care nimeri ţinta în plin. O torţă vie se nărui acolo, departe, pe sol. Hai, mă, tăcu el, care mai scoţi capul să-ţi pun stea în frunte?

Aştepta cîteva minute şi se plictisi.

— Tragi bine fără corector automat! glăsui plin de admiraţie puştiul.

Romanticul stingea focul cu piciorul.

— Şi duşmanul acela era o fiinţă, spuse, ba chiar una inteligentă.

Se depărtă şi intră într-un container-pluton.

2.

Nu era dimineaţă cînd se trezi Alef pentru că în situaţia de luptă timpul nu mai e acelaşi pentru toţi. Bioritmurile se modifică pe companii sau batalioane. Se doarme în trei schimburi, organismul militar e în permanentă activitate şi orice ofensivă venită din exterior nu se constituie într-un element-surpriză.

Alef se deşteptă aşadar în mijlocul zilei şi se prezentă, conform programului, la verificarea cotidiană a echipamentului. Verificarea se făcea global, soldatul echipat cu toate accesoriile trecea printr-o zonă de influenţă care emitea o hologramă spectrală a cîmpului generat de echipament şi organism. Totul nu dura mai mult de 10 secunde. Tînărul îşi aştepta calm rîndul. Un bîzîit avertizor indică neconcordanţa spectrala a cîmpului celui din faţa sa. Tehnicianul de serviciu îi întinse ghinionistului cartela analizei. Distonaţia era de natură organică şi avu ca rezultat internarea celui vizat în containerul de tratament. Cu Alef merse bine, proiecţia multicolora îl găsi apt, astfel încît el se îndreptă spre locul unde, deunăzi, discutase cu noii săi camarazi. Erau acolo. Nu veniseră de mult timp: Romanticul tocmai genera o aprindere şi puştiul se întrebă din nou ce rost avea focul acela de tabără a cărui căldură sau lumină n-o simţea nimeni, în afara faptului că se voia un pretext în întîlnirile lor. Fidus era mai încolo, localiza în vizorul generatorului său ceva.

— Fă-te-ncoa', ţîcă! Îl vezi pe ăla de la ei care stă de şase? Pe-o cutie de bere că-l nimeresc din prima!

Silueta întunecată de pe ecran părea că aşteaptă liniştită ca fulgerul gră-

sanului să o evapore, emana un sentiment de resemnare absurd pe care parcă-l degajă uneori ţintele de plastic în poligonul de exerciţii. Alef îşi întoarse faţa.

— La fix! se auzi glasul triumfător al trăgătorului. Să mor io, merit şi doua cutii de bere! Sînt singurul, domnule, care am atîtea victime în cîrcă de cînd am venit pe planetă.

— Ai şi de ce să fii mîndru, ce să-ţi spun... O să iei Ferdoul de Onoare! îi taie entuziasmul Romanticul, încreţindu-şi fruntea înaltă. Privi apoi către zona de verificare, admirînd jerbele colorate, aurorele ce împodobeau emfatic contururile soldaţilor, în timp ce-şi aprindea o ţigara.

— Spune-mi, tinere, ai văzut vreodată un curcubeu? Dar, sincer, un curcubeu adevărat, după o ploaie caldă de vară?

Alef înălţă din umeri, zîmbind încurcat.

— Eu n-am crescut pe Pămînt. Am văzut însă filme. Ştiu, sînt frumoase curcubeiele astea. E un fenomen optic care...

— N-ai văzut nimic spuse Romanticul întinzîndu-se pe jos, ţinînd ţigara între dinţi, orientată vertical. Nu poţi să simţi dacă n-ai fost acolo, dacă nu te-ai udat pînă la piele de apa mirosind a proaspăt, dacă n-ai călcat cu picioarele goale iarba crudă mustind de lichid şi dacă n-ai ţipat de bucurie atunci cînd toarta pămîntului s-a întins multicoloră de la un cap la altul al orizontului... Asta e adevărata viaţă, în clipele acelea te simţi pătruns de adevăratul sens al existenţei, eşti fericii că trăieşti. Şi idiotul ăsta crede că dacă a ras doi lafosieni e teribil.

— Ar trebui s-o facem toţi, mormăi Alef, e datoria noastră faţă de noi, de viaţa noastră. Dar să luptăm, nu să ne amăgim cu corvezi şi instrucţii disciplinare.

— Măi, băiatule măi... Noi de fapt n-ar mai trebuit să fim acum aici, să acţionăm în virtutea inerţiei de atîţia ani. Războiul s-a dat atunci, la început, nişte capete pătrate ne plimbă însă în continuare de colo-colo, mulţi pier şi pier degeaba, măcelărindu-se cu nişte duşmani necunoscuţi, pentru cauze necunoscute. Spune-mi, ce voiam noi să apărăm, de ce s-a iscat aceasta conflagraţie? Ştii?

— Mda, sigur. La mijloc a fost decalajul economic dintre cele două civilizaţii, iar contactul dintre ele ducea inevitabil la decăderea lumilor terriene fără acest război. Din cauza asta afirm că e necesar să ne facem cu sîrg datoria, dacă nu vrem să pierdem ceea ce natura a creat în mii şi mii de ani societatea umană.

— Bun, atunci spune-mi, cum a avansat economia pămînteană de la

începutul acestui război, cîte trepte a mai suit omenirea ucigînd şi distrugînd, profilîndu-şi toate forţele în fabricarea de arme, hm? E logic?

— E logic atunci cînd parametrii extraterrieni pătrund printre noi, umilindu-ne, creîndu-ne complexe de inferioritate, distrugîndu-ne sîmburele uman care ne caracterizează.

— Şi ce e vina lor că noi am încercat, reţine: **noi,** nu ne-a obligat nimeni, că am încercat să profităm de cumulul lor energo-economic, fără să căutăm să-i înţelegem în prealabil? A preocupat pe cineva să ştie cum simt aceste fiinţe, cum percep arta, le-a transmis vreodată cineva impresiile despre curcubeul acela superb care ne umanizează mai mult decît orice indice de dezvoltare materială? Sînt sigur că unitatea de simţire ar fi fost cel mai indicat contact extraterrian şi arta îşi are aici locul ei, traduce cumva stări şi emoţii prin alte mijloace de percepere. Domeniul artistic e o punte de legătură universală.

Puştiul ridică o sprînceană:

— Nu ştiu, aveţi un fel deosebit de a vedea lucrurile. Nu pot să vă înţeleg pînă la capăt, eu le privesc din alt unghi. Poate că fiecare dintre noi are dreptate şi că adevărul se află undeva pe la mijloc.

Pictură de CORNEL IONICIU

Fulgerul apăru de undeva din afara taberei, trecu la o palmă de capul lui Fidus, care-i asculta din picioare, lovi containerul-pluton şi pieri într-o jerbă de flăcări. Un al doilea fulger incendie căpăţîna grasului şi-l transformă într-o torţă umană. Totul se petrecu atît de repede încît Romanticul şi Alef asistară nedumeriţi la succesiunea evenimentelor, fără a realiza imediat grozăvii incidentului. Sirena de alarmă bîzîi înnebunitor în întreaga tabără, totul paraliză. Cei doi se aruncară la pămînt şi rămaseră aşa, trăgînd cu coada ochiului la grămăjoara fumegîndă ce se numise Fidus. Pe Alef îl cu-

prinsese un tremur nervos şi fu nevoie de mîna puternică şi autoritară a Romanticului ca să-l ţintuiască locului. Trecură cîteva minute bune, sirena anunţă remedierea cîmpului de protecţie al taberei, căpitanul Darse împreună cu o echipă de constatare efectuară ancheta de rigoare. Întrebări, măsurători, încasetarea rămăşiţelor defunctului. Rapid, metodic.

Romanticul se comportă exemplar, deosebit de calm, ajută la toate aceste acţiuni, dar, rămas singur, îşi şterse cîteva lacrimi.

— Ţineaţi atît de mult la el? auzi din spatele lui. Alef îl studia cu interes. Era un om prea simplu pentru anturajul dumneavoastră.

— Asta n-are nici un fel de importanţă. Ne legau nişte lucruri mai mari decît orice univers. Nu cred că ţi-aş putea explica.

— Nu vreţi să-mi povestiţi? spuse Alef aşezîndu-se. Pînă la antrenamentul general mai e o jumătate de ceas. Cum l-aţi cunoscut?

Romanticul tăcu un moment bun. Ochii îşi focalizau ţinta undeva, departe, în trecut. Atmosfera se umplu de ceaţa amintirilor şi cuvintele luară încetul cu încetul locul decorului.

— L-am cunoscut acum zece luni, într-o misiune deosebită.

Iria era un astru roşcovan din sistemul Analthea, o aglomerare de gaze clocotinde, fapt ce-i conferea culoarea amintită. Deasupra bulionului dens, cu mase incredibil de mari, pe unul din straturile de gaze uşoare de înveliş, atîrna colonia ce-şi împrumutase cu generozitate numele astrului. Iria. Privită dinspre cosmos, avînd ca fundal impunătorul glob, părea o sferă întunecată, austeră în totalitatea ei, pe care sclipeau din cînd în cînd lumini rebele, cel puţin aceasta era imaginea ce o întrezăream de la bordul containerului-pluton cu care ne îndreptam spre ea. În realitate,

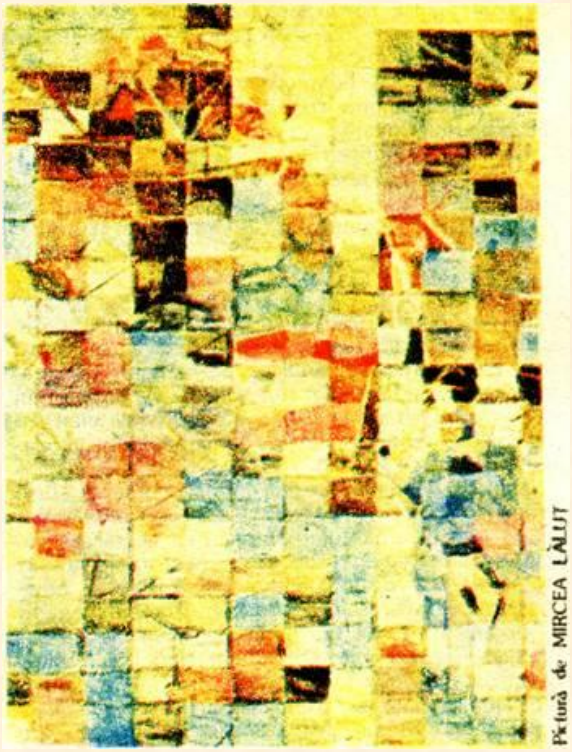

Pictură de MIRCEA LĂLUŢ

era o construcţie mai mult decît interesantă, deoarece, în ciuda miilor de module urbane menţinute în suspensie de liniile de forţă radiale ale celor două surse energetice de poli opuşi, pasarelele, căile de acces şi circulaţie uneau prin mii de legături geometricele corpuri, alcătuind o densă reţea asemănătoare unei structuri moleculare. Iria se bucura de o vîrstă respectabilă. Cei o mie de ani săpaţi în existenţa ei aduseseră staţiei de origine de doi kilometri pătraţi alţi o mie patru sute şi, o dată cu ei, o istorie, o cultură şi un drum evolutiv propriu. Ascendenţa acestei complexe şi inedite forme de civilizaţie trebuie aflată şi justificată în prezenţa gazului teribonic, existent din belşug în astrul central, folosit în urmă cu o mie de ani ca excelent combustibil de nave. Apariţia propulsiei fotonice s-a dispensat de serviciile unei deja bogate metropole, extinsă şi diversificată într-un ecosistem închis, de invidiat de către planetele condamnate de poluare. Deşi pelerinajul se rărise, giganticul oraş îşi continuase evoluţia şi, ca să fiu sincer, aş afirma că istoria Iriei a început să prindă contur abia atunci, în clipele de cumpănă ale alegerii drumului. Cele cinci milioane de locuitori, în bună parte spaţio-chimişti, dar şi funcţionari ai gospodăririi urbane şi pelerini din mai multe sisteme, întemeiaţi în familii, au încercat să dea o nouă coloratură sensului existenţei lor, concentrîndu-şi eforturile în edificarea coloniei. Registrul de convieţuire deosebit, reunind laolaltă, într-un spaţiu exploatat la maximum, uriaşa populaţie, imposibilitatea existenţei sectoarelor private şi a spaţiilor întinse, monotonia stereotipa a mediului citadin şi condiţiile spaţiale de existenţă au generat o artă de un tip special, abstractă şi logică, adresîndu-se singurei porţi spre spatii infinite: creierul uman. Matematica, arta şi modul de viaţă ocupau un loc important în viaţa irienilor, fapt ce a dus încetul cu încetul la o tipizare a individului, îndepărtîndu-l, prin uniformizarea preferinţelor, de arta tradiţională. Afectat în mod serios, acest sector, ce ocupa o buna parte din monopolul coloniei, a generat un război civil soldat cu numeroase victime. O dată cu dobîndirea victoriei, Iria cea noua îşi cîştigă şi independenţa faţă de leagănul terrian, de-abia atunci începe, cu un entuziasm şi un raţionalism uimitor, reconstruirea cu totul revoluţionară a metropolei. Structura economică, politică şi artistică, reduse la simple formule matematice, face imposibilă existenţa vreunei doctrine religioase sau evadări onirice. Realul dobîndeşte acolo un statut înfricoşător pentru noi, cei din afara Iriei, dar face posibilă evoluţia în salturi regulate a unei societăţi democratice, asemenea unui organism viu, perfect coordonat, pentru care noţiunea de război devine abjectă şi lipsită de sens. De altfel, a

fost singura naţiune care nu a aderat conflictului terriano-lafosian. Faptul acesta o făcea să fie vulnerabilă întrucîtva unei virtuale agresiuni externe, ceea ce s-a şi întîmplat pe undeva, căci, atunci cînd confruntările au ajuns la marginea Galaxiei, lafosienii şi-au trimis cercetaşi şi pe Iria. Guvernul terrian a avut destulă bătaie de cap în a convinge conducerea coloniei de necesitatea eliminării intruşilor ce constituiau prin chiar caracterul lor de avangardă un pericol pentru liniştea viitoare a oraşului. În cele din urmă, flota noastră a primit aprobarea ca trei militari să debarce pe sfera citadină şi să efectueze operaţiunea necesară de epurare, fără însă a clinti nici măcar un fir de păr localnicilor, şi aşa se face că ne-am trezit eu, Fidus şi Darse într-un container-pluton ce se îndrepta avid spre astrul de pulberi roşiatice. Nici pînă astăzi nu ştiu pe baza cărui criteriu am fost aleşi noi. Nu eram o echipă omogenă. Serveam de puţin timp sub ordinele căpitanului, iar pe Fidus nu-l văzusem în viaţa mea. Gîndind la toate astea şi la multe altele, după ce Darse ne expusese scopul misiunii noastre, găseam aberant, lipsit de sens să epurăm o zonă mustind de populaţie, fără să facem rău nimănui. Fascinanta platformă-aeroport a Iriei ne-a primit după ritualul deja legendar al dirijării navelor prin culoare agravitaţionale. Metoda prilejuia posibilitatea de a manevra simultan sute de astronave cu traiectorii de cuplare sau decolare minuţios calculate de computerele Iriei – cele mai perfecţionate maşini elaborate vreodată în confederaţia terriană. Platforma îşi avea legenda ei. În zilele tulburi ale războiului civil îşi dobîndise o nedeclarată neutralitate, respectată de taberele antagoniste, concretizată prin imperturbarea zborurilor, rămase pe o insulă de linişte în oceanul zbuciumat al conştiinţelor, sau poate o legătură, unică, ce prelungea fiorul uman în Univers, îşi nega astfel distanţa sau ruperea de omenirea-nouă atît de îndepărtată. Irienii au păstrat în memorie acele zile şi i-au închinat an de an platformei sărbători binemeritate, perioade magice în care imensa întindere sclipea de sute de mii de lumini colorate, într-un imn luminos dedicat adevărului şi bucuriei. N-am nimerit, din păcate, acele perioade şi căutam descumpănit în decrepitudinea generală a aeroportului vreunul din însemnele binecunoscute ale sărbătorilor de vis vizionate în copilărie pe micile ecrane.

— Iată-te, mă, zicea Fidus, coşcogeamite hardughie şi goală ca un ţintirim, şi rîdea zgomotos, fapt care mă enerva într-un fel, şi Darse îmi împărtăşea antipatia pentru grasul personaj, o vedeam după tresăririle muşchilor de pe faţă.

Simbolurile convenţionale ne-au dus pînă la cel mai apropiat sas după

coborîre. Nu ne-a aşteptat nimeni, am pătruns fără introducere şi pregătire direct în metropola-gigant şi cred eu că şi ăsta era un semn al neaprobării şi antipatiei celor din jur.

— Ce-au, dom'le, ăştia, sînt bătuţi în cap? mormăia mereu grasul, scuipînd printre dinţi în dreapta şi-n stînga, înjurîndu-i vulgar în cele mai diverse dialecte galactice, ce mă-sa, că doar nu le furăm jucăriile...?!

— Se ştie de venirea noastră, sîntem urmăriţi în direct, spuse căpitanul şi ne arătă nişte camere de luat vederi plantate la tot pasul, mici flori care-şi deschideau corola spre noi, spre fiecare mişcare şi cuvînt iscate.

— Şi ce-i cu asta? Mă doare-n... de zgîirea lor, se stropşi grasul, să vină icea să vorbească cu noi, nu să mă ia pe mine cu vizionări d-astea de la distanţă că nu-s ciumat, spuse şi îşi trînti cizma într-unul din obiective, făcîndu-l zob într-o fracţiune de secundă.

Mă întrebam de ce Darse nu adopta nici o atitudine, ci avansa liniştit prin culoarele zonei de demarcaţie ce se deschideau în oraşul propriu-zis. Un om cu o asemenea prezenţă de spirit mi se părea greu de înţeles să renunţe atît de uşor la diplomaţia şi calmul său recunoscut pentru a lua partea, prin indiferenţă, grosolanului personaj. Apoi nu mi-am mai făcut probleme de nici un fel, am căscat gura şi ochii mari în faţa oraşului care ne înconjurase dintr-o dată.

Metropola a fost construită pe principiul navelor spaţiale cu pereţii multifuncţionali. Clădirile ei te asaltau de sus, de jos, din părţi, lipsa unui punct gravitaţional făcea posibilă circulaţia în toate sensurile, sute de oameni străbăteau spaţiile înconjurătoare sau zecile de pasarele, mulţimi circulînd pe aşa-zisele tavane cu capetele în jos, întretăindu-se cu puhoaiele escaladînd pereţii verticali la orizontală, provocau proaspeţilor vizitatori care eram noi, dureri de cap şi ameţeli groaznice. Furnicarul uman cu mii de suporturi, cu edificii ce nu semănau cu nimic cunoscut, înşiruindu-se în stînga, în dreapta, în sus sau în jos, ne reduceau la o minusculă scară, o impresie pe care nu o mai gustasem decît la prima ieşire în spaţiul cosmic, ieşire care mă îngrozise prin hăul infinit ce te domina din toate părţile. Aflată însa la antipod, Iria impresiona prin vitalitate, prin umplerea pînă la saturaţie a golului cu corpuri şi forme. Aveam impresia că mă înec în vîrtejul viu ce mă sorbea şi îmi paraliza voinţa.

Greu de imaginat aplicarea tacticilor de război urban în conglomeratul care era Iria. Lipsa aparentă a reperelor deruta. Clădirile n-aveau nimic comun, arhitectura, căile de pătrundere în ele erau complet diferite de la edificiu la edificiu, te simţeai incapabil să memorezi ceva, mai ales atunci

cînd sistemul de referinţă care eram noi putea în orice moment să-şi schimbe radical coordonatele spaţiale. Fidus tăcuse. Căpitanul îşi lăsase peste ochi conocularii şi privea cu calm imaginile cîmpurilor de etalonare, biologice, magnetice şi electrostatice. Nu ştiam la ce-i foloseşte lucrul ăsta, dar mă calma, cimentîndu-mi încrederea că Darse nu se pierduse cu firea ca noi. Era poate singurul reper cert în care îmi învesteam speranţele. După minute bune, cînd organismul şi psihicul mi s-au obişnuit cu mediul, am început să învăţ unele reguli de orientare în spaţiu. Copleşitoarea metropolă avea simbolizate cele şase puncte cardinale prin semne geometrice traductibile prin bară, triunghi, cerc, pătrat, pentagon, trapez. Simbolul de centru era configurat cu o stea. Zonele de tranziţie erau marcate de două sau trei semne, de genul „sud-vest" sau „sud–nord-est".

— Bă, fi-le-ar oraşul al dracu'! exclamă într-un tîrziu grasul cu ochii mişcîndu-i în cap ca niciodată, de la un colţ la altul al razei de vedere, de la oameni la abisul ameţitor dintre clădiri.

— Să încercăm cîţiva paşi, propuse Darse, dar să nu ne depărtam unii de alţii.

Uşor de zis, greu de făcut atunci cînd podeaua e numai o noţiune, o suprafaţă ce poate deveni dintr-un punct sau altul de vedere perete sau tavan. Ne tîram picioarele pe parcursul cîtorva centimetri, minţindu-ne subconştientul că am străbătut cîţiva metri, apoi ne uitam unul la altul, să nu cumva să ne pierdem din ochi. Şi dintr-o dată ne-am trezit în mijlocul tumultului copleşitor. În jurul nostru, o forfotă continuă ne-a obturat punctul de plecare şi n-am mai ştiut din ce direcţie veneam. Abia acum am privit într-adevăr oamenii. Nu-i puteam vedea decît fragmentar în acel du-te-vino perpetuu. O faţa, un profil, un spate şi din nou o faţă, un spate, o faţa, un profil, într-o succesiune ilogică şi obositoare. Remarcam fugitiv schimbările pe care le suferiseră irienii de-a lungul timpului. Corpuri anemice, date în vileag de membrele subţiri, capete mari cărora gîturile nu le puteau oferi sprijinul şi de aceea un guler consistent le netezea liniile de la urechi la umeri. Îmbrăcămintea de corp bufantă completa imaginea ovoidă a localnicilor, într-o anumită speţă mutanţi. O mare de mutanţi în care pluteam trei oameni, trei străini, anomalii ale mediului în acel loc. Strîngeam mîinile pe mînerul ceramic al anihilatoarelor de cîmp şi ne întrebam ca şi cum atunci ne-am fi trezit: ce căutăm aici, pe cine trebuie să omorîm în acest tumult delirant? Cum să găseşti germenele lafosian ascuns după coaja oricăruia din aceste ouă? Darse s-a angajat pe una din pasarele, făcîndu-ne semn să-l urmăm îndeaproape. Mergeam în urma lui, privind cu atenţie în

jur. Sute de ochi ne măsurau cu dispreţ costumele albastre de misiune, şi mă întrebam de cîte sute de ani călcaseră pe aici ultimele uniforme militare, dacă paşii noştri nu stigmatizau un nou teatru de război. Singur Fidus fluiera încetişor, monstruos de nepăsător în faţa problemelor de conştiinţă de care eu mă împiedicam tot mai tare.

— Ia uite la bucăţica asta! Mişto cucoană, nu?

Ignorant la poziţia deja ostilă pe care irienii o adoptau faţă de noi, la tensiunea care creştea clipă de clipa, îşi permitea să glumească, să ia peste picior pe unul sau pe altul dintre trecători, comutînd rolul de intrus de pe spinarea lui pe capetele celorlalţi. Incidentul s-a declanşat în mod banal. Darse se oprise şi privea în jur cu conocularii săi, pe mine mă furase imaginea unor copii – întotdeauna am iubit copiii – care poposiseră glumeţi pe o firmă mare ce anunţa „Calculatoare numerice, automate, analogice", acoperind cu corpurile lor unele litere din ultimul cuvînt, lăsînd vederii celui atent numai un adjectiv trivial. Am auzit gălăgie şi am întors capul. Fidus abordase o trecătoare.

— Eşti un militar bădăran şi necivilizat! îi replica aceasta.

— Asculta, duduie, să-ţi spun eu care-i şpilul: pe mine n-a avut nici generalul, mama lui de general, curajul să mă facă cum ai zis, şi jap! îi arse o palmă.

Femeia ţipă. Cei din jur, de sus, de jos, se opriră indignaţi.

— Cum îţi permiţi, soldatule? interveni un om între două vîrste.

— Tu ce mă-ta te bagi, mă? Te-a întrebat cineva de sănătate? Sau te mîncă fundul?

— Asta e neruşinare! ţipară cîteva glasuri indignai. Să plece imediat!

M-am uitat la Darse. Nu făcea nimic.

— Ce vorbeşti, mă? O să plec cînd vrei tu, a? Să nu-ţi trag şi ţie una, fir'ai al dracului!

Mulţimea se strîngea ameninţător în jurul nostru. Se iscase un vacarm de opinie. Darse nimic. Am armat anihilatorul.

— Ieşi în faţă să te văd, ţopîrlane! Nu te ascunde după gloata asta de imbecili! insista grasul.

— Trebuie învăţat minte soldăţoiul ăsta!

— Învaţă pe mă-ta!

Medalioanele ne urlau de pe piept:

— Părăsiţi imediat zona! Plecaţi de pe Iria!

— Bă, proştii lui peşte, noi am venit să vă scăpăm de belele!

Cerul se strîngea din ce în ce. Vacarmul atinsese apogeul.

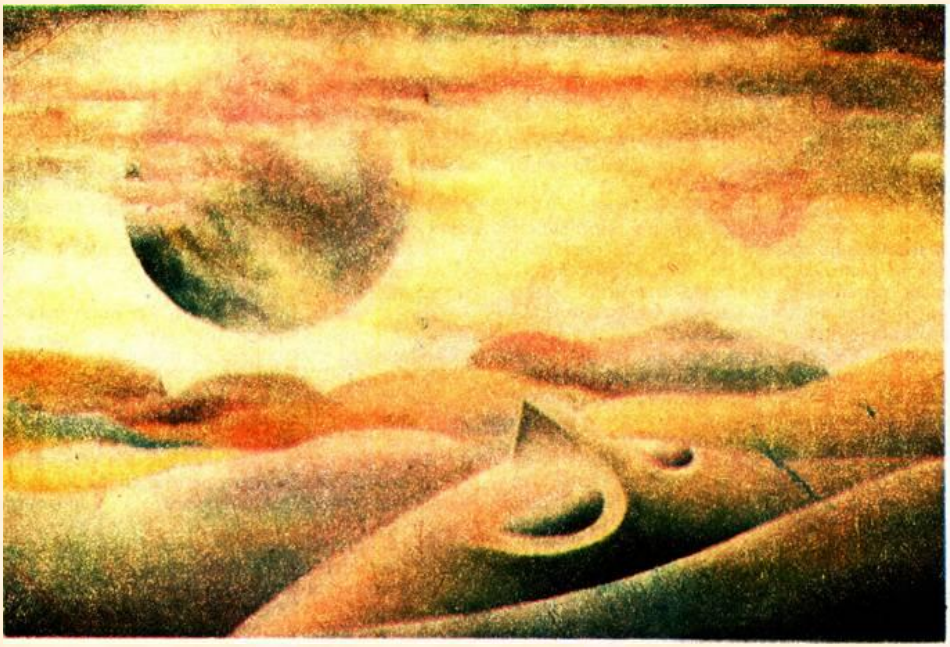

Pictura de SERGIU NICOLA

Darse mi-a făcut semn să-mi pun conocularii. I-am coborît şi am perceput liniile de cîmp galbene ale spaţiului, liniile albastre ale cîmpului de inducţie şi dominanta roşie, puternică, a mulţimii a cărei tensiune era gata-gata – mai avea cîteva unităţi – să atingă paroxismul. M-am uitat întrebător la el, apreciind cît de greu era să te ascunzi într-un spaţiu ca Iria şi punîndu-mi întrebări asupra formei de război civil ce avusese loc în cîmpul urban, deloc propice acţiunilor militare. Cîteva semne ale căpitanului m-au lămurit. Două puncte verzi, vizibil opuse reacţiei maselor, luau distanţă. Am programat vectorial anihilatorul şi l-am declanşat. Fulgerul i-a atins pe cei doi în acelaşi timp.

Mulţimea a intrat în panică. Ţipetele treceau chiar şi prin bioantifoanele de frecvenţă. Atunci a intervenit Fidus:

— Daca mişcă unu', foiţă vă fac pe toţi! a urlat el. Ţinea în mîna, deasupra capului, o bifisionabile portabilă. Gălăgia şi mişcarea au încetat brusc. Sutele de ochi urmăreau mişcările încete ale mîinii grasului.

— Tu, a spus el alegînd unul la întîmplare, ne vei conduce la aeroport!

Cel ales s-a executat fără nici o vorbă. Culoare largi se deschideau înaintea noastră. Mii de oameni hipnotizaţi de mîna purtătoare de moarte.

Am decolat imediat. În container, Darse i-a aprins opulentului soldat o ţigară.

— Mersi, şefule! a spus acesta răguşit. I-aţi mătrăşit pe ăia?

— Da. Făceau notă aparte în unitatea de gîndire şi simţire iriană. N-a fost greu, apoi, după o pauză: a fost riscant.

Îşi netezea fruntea cu palmele. Am simţit că între noi era ceva mai mult decît o simplă prietenie, era ca şi cum ţi-ai fi regăsit familia, mediul de viaţă, aerul de care aveai nevoie. Asta e povestea venirii lui Fidus în lumea noastră.

Povestitorul închise ochii.

— Şi Iria? Cu Iria ce s-a întîmplat?

Romanticul păru că se deşteaptă.

— Poftim? A, cu Iria... Au distrus-o. Comandantul a apreciat că putea deveni o virtuală poziţie inamica şi au şters-o din registru. Uite-aşa... A rămas doar astrul ăla roşcovan cu nume de-mprumut.

3.

S-ar fi părut că Romanticul îl găsi întîmplător vegetînd acolo, în poziţie de drepţi, la marginea taberei, nu departe de zona de limitare.

— Ce-nvîrţi pe-aici, puştiule?

— Sînt de pază. Comisia a hotărît ca, pînă la noi ordine, să se efectueze un serviciu de supraveghere suplimentară.

— Aha. Şi ai căzut de fazan, nu?

Alef îşi manevră telenocularul aiurea, spre linia de orizont.

— E adevărat, surîse ironic, pare penibil la prima vedere, da „îmi va conferi mai tîrziu un sentiment de atotcunoaştere”.

Se întoarse să zărească reacţia veteranului.

— Dumneavoastră aţi spus-o, adăugă..

Chipul Romanticului înflori într-un zîmbet vinovat. Descoperi alături un container de efecte şi se sprijini de el încrucişîndu-şi braţele.

— Chiar eşti supărat pe toată lumea?

— Supărat? Nu cred. În tot cazul, nu-mi plac unele lucruri ce se întîmplă. Aveţi într-un fel dreptate şi n-aveţi pe de alta parte. Luaţi războiul ca pe un lucru firesc, adică, nu ştiu... parcă nu prea vă interesează ce se petrece în jur. Apoi, prea îl idolatrizaţi pe căpitanul ăsta. Nu zic, o fi el şef, dar face unele lucruri care...

— Tu ce ai fi făcut în locul lui? Te-ai fi descurcat mai bine?

— Nu-mi dau seama. N-am nici experienţă şi nici temperamentul lui. În tot cazul, aş fi fost mai uman, n-aş fi pozat ca un dur, pare artificial un astfel de om.

— Desigur, n-are naturaleţea unei faze de genul: „Ar trebui să ne preocupe mai mult destinul nostru, al umanităţii...” Ei? Tu ai spus-o.

Alef roşi.

— Unu la unu, nu-i aşa? continua Romanticul. Ar fi foarte bine dacă războiul n-ar fi decît nişte discuţii în contradictoriu, dar uite că el a altceva, e un joc prostesc pe marginea unei gropi în care cădem deseori cu toţii. Ce să-i faci? Asta e. De aceea trebuie luat ca atare.

— Înţeleg. Va cer iertare ca m-am speriat ieri ca un copil de moartea camaradului dumneavoastră. Trebuia să fiu mai rece, să iau lucrurile ca atare. Precum căpitanul Darse, de exemplu.

Romanticul îşi pleca fruntea înaltă. Oftă.

— Vezi, aici greşeşti din nou. Ne ironizezi pe nedrept pe noi, „veteranii”, ne acuzi că nu ne pierdem capul în împrejurări date. Iar pe căpitanul Darse se pare că-l ai „la inimă” rău. Mă dezamăgeşti, puştiule! Ţi-am mai explicat că un război nu trebuie să şteargă neapărat faţa sensibilă a omului, ci îi cere să facă mai mult uz de luciditate şi prezenţă de spirit. Te înşeli dacă ai impresia ca moartea lui Fidus l-a lăsat indiferent pe căpitan. N-o arată, pentru dăunătorul exemplu ce l-ar putea da celorlalţi. E vorba de moralul trupei. Să ştii că îi pasă de fiecare om din anturajul său. Chiar şi de tine. Fidus n-a glumit atunci cînd a afirmat că te simpatizează. Nu zîmbi! Dacă nu i-ar fi păsat, nu te-ar fi luat în subordinea sa.

Un zgomot uşor anunţă venirea cuiva şi Alef îşi reluă preocupat serviciul. Căpitanul se înfiinţă lîngă ei.

— Sînt soldat Alef – 78, turui puştiul, în timpul serviciului meu nu s-a întîmplat...

— Bine, bine, i-o curmă Darse. Se vedea că n-avea treabă cu el. Cu tine am o vorbă Romanticule.

Alef îi privi figura şi rămase surprins descoperind în locul căutăturii inexpresive o privire caldă, albastră, pe undeva rugătoare. Faţa întreagă emana de altfel o oboseală accentuată, o nelinişte interioară care-i dădeau căpitanului aspectul unui alt om. Unui **om** însă, remarcă în gînd Alef.

— Spune-mi, dar cinstit, grasul sau vreunul din voi, a folosit generatoarele înainte de accident? E foarte important, Romanticule, gîndeşte-te bine!

— Da, sigur că grasul şi-a folosit arma. O făcea frecvent, căpitane, o ştii prea bine.

Alef înghiţi în sec. Romanticul nu pomenise nimic de el. Gîndi că, la urma urmei, veteranul e un tip de treaba şi nu-l desconsideră pe el, tînărul recrut, pus pe fapte mari, dar tot timpul în abatere, pasibil de pedeapsă la

orice oră.

— Mă interesează precis: unde a tras, în ce, cînd.

— Păi, să vedem: s-a întîmplat cam după aselenizare. Fidus a dibuit tabăra celorlalţi şi i-a făcut de petrecanie unuia. I-a tras în cap...

Glasul i se stinse şi Romanticul îl privi revelator fie căpitan.

— Nu cumva...?

— Ba da, se pare că nu e o simplă întîmplare.

Romanticul se întoarse brusc către puşti şi acesta avu pentru moment impresia că isprava lui va fi dată în vileag, dar nu, nu asta căuta celălalt, ci confirmarea mută a bănuielii ce-l cuprinsese de odată.

— Ce ciudăţenie a soartei, şopti pierdut, ar fi prima oară cînd şi-ar primi răsplata după atîtea isprăvi! Cu aceeaşi monedă...

— Şi totuşi, interveni Alef, pînă atunci tăcut, el e cel victorios: a omorît **doi!**

— Cum?! exclamă Darse.

— Aşa e, puştiul are dreptate, cu puţin înainte de a muri mai lichidase un „lafe”.

Căpitanul îşi consultă rapid medalionul funcţional.

— Culcat toată lumea! articulă.

Cei doi se uitară nedumeriţi unul la altul.

— Crezi cumva, căpitane, că...

— Am spus: culcat toată lumea! urlă ofiţerul şi, pentru o clipa, Alef redescoperi pe chipul lui inexpresivitatea statuii de odinioară. Se întinseseră confuzi pe jos.

— Crezi cumva, căpitane, reluă Romanticul, că se vor răzbuna în acelaşi mod?

— Nu-i vorba de nici o răzbunare. Darse murmura în timp ce efectua calcule peste calcule pe medalion. Microspionii noştri au reuşit să pătrundă în tabăra adversă. Imaginile transmise n-au relevat nici un „lafe”, ci o simplă proiecţie a taberei noastre. Drace, se explică multe acum. Se pare că planeta posedă proprietăţi ciudate de reflectare. O proiecţie viitoare. Spionii informaţionali au semnalat-o înainte de coborîrea companiei pe planetă. Ciudată şi reflexia energetica. Liniile de forţă produse de două sarcini încărcate cu acelaşi fel de energie se resping. Era firesc ca descărcarea lui Fidus să ia cale-ntoarsă, dar tot în timp! Zece ore. Hm... Presupusa lui victimă era, de fapt, proiecţia celui care va primi descărcarea electrică. Peste zece ore, adică...

Darse privi cu o atenţie stranie medalionul.

— Căpitane... murmură Alef, dînd să se ridice.

— Stai jos! urlă ca scos din minţi căpitanul. Stai jos, altfel îţi crăp capul!

Timorat, puştiul îşi înfrînse pornirea din start.

— Căpitane, rosti gîtuit Romanticul, mai ai încă timp să te întinzi la pămînt.

— Nu pot, zise cu fălcile încleştate şi strîngînd în mînă medalionul atît de tare încît capacul dur pîrîi, nu pot să perturb cîmpul temporal. Ştii foarte bine...

Broboane mari de sudoare îi năpădiseră fruntea, şi nu numai lui, buzele răsfrînte îi tremurau spasmotic, o presiune neobişnuită îi zdrobea timpanele.

Fulgerul veni eliberator. În locul unde mai-nainte se afla căpitanul izbucni o mică explozie şi silueta în flăcări muşcă pămîntul instantaneu.

Cu toată grozăvia momentului, Alef simţi ca şi cum o greutate fabuloasa i s-ar fi ridicat de pe umeri, din tîmple. Muşchii şi tot corpul îl dureră de parcă ar fi muncit din greu, pînă la epuizare totală, creierul i se eliberă de cercul ce-i strîngea capul. Lîngă el, Romanticul încerca un sentiment asemănător. Puştiul închise ochii.

— S-a terminat, nu? îngăimă el.

Nu primi nici un răspuns. Celălalt se ridică şi plecă fără să rostească nici un cuvînt.

Îl reîntîlni tîrziu, la cîteva ore de la incident, după ce spiritele din conducere se liniştiseră. Se impuseseră restricţii şi programul era condus şnur, ca să se elimine posibilitatea dezvoltării unei panici demobilizatoare. De aceea, Alef nu putu discuta cu Romanticul, chiar dacă se mai zăriseră în acest răstimp, decît înainte de stingere.

N-ar fi putut spune de ce, dar veteranul, aşezat lîngă proverbialul său foc, părea straniu în singurătatea lui. Un gol imens, dar nu fizic, un hău concrescent plutea în toată fiinţa lucrurilor. Se lăsă în jos şi mîna sa tînără, sprintenă, se aşeză pe umărul gîrbovit al Romanticului. Un flux energetic se strecură pînă în inima veteranului şi-l făcu să tresară.

— Am venit să-mi cer iertare, glăsui puştiul. Mîna îi strîngea umărul acela de piatră. Într-adevăr, eu sînt cel care a greşit. Ştiu. Fulgerul era pentru mine, nu?

— Da. În privinţa asta, Darse a trişat. Dacă Fidus a murit de propria lui mînă, căpitanul a înlocuit destinele. Din acest punct de vedere e un renegat. E prima lui mare greşeală. A plătit-o; a plătit-o conştient că sentimentalis-

mul ăsta îl va distruge...

— Blestemăţie! Nu mai trebuie să fii tu însuţi?! izbucni Alef.

— Asta e războiul, puştiule! Ai spus bine „nu mai trebuie”, căpitanul a dovedit-o că poate, toţi putem, dar n-avem voie. Iată dovada. M-am întrebat încă de atunci, de la prima întîlnire cu el, dacă nu cumva generozitatea o să-l piardă într-o bună zi. Trăiam permanent cu frica asta ascunsă, căci tu nu poţi înţelege ce înseamnă să ai un sprijin moral, un punct de referinţă statornic în tot ceea ce faci şi ce gîndeşti. Căpitanul era un astfel de reper şi crede-mă că tot ceea ce întreprindea, acţiunile lui încununate fără excepţie de succese, felul cum ştia să fie acelaşi în orice clipă, toate astea îmi consolidau credinţa că războiul se va sfîrşi şi că omul va rămîne om, chiar dacă nu va învinge, va fi învingător prin umanitate, e minunat să crezi asta şi să vezi că aşa e minut cu minut, clipă de clipă. Aveam o încredere oarbă în el şi l-aş fi călcat în picioare pe cel care mi-ar fi spus că un astfel de om poate muri. În subconştient am păstrat însă această teamă, căci e greu să admiţi că un război poate exclude moartea, mai ales cînd idealul tău uman îşi insuflă mereu tocmai această normală distrugere a valorilor generale şi individuale, distrugere pe care, ca să rezişti, trebuie s-o priveşti bărbăteşte, în faţă, să încerci să rămîi tu însuţi trecînd peste toate aceste norme vitale,

Pictura de CORNEL IONICEL

să rămîi un OM. Nu mă întreba ce-o să se întîmple cu mine acum. Nu ştiu. Mi-ar place să cred că lecţiile lui au fost valabile şi că praful acesta a fost punctul de culme în grelele încercări la care m-a supus războiul. Sper să-l fi trecut. Spun „sper" deoarece sînt singur acum, nu mai este lîngă mine nici măcar Fidus. Oh, ce departe mă simt de curcubeul copilăriei... Culorile sînt cel mai fascinant univers... De ele m-am izbit în prima întîlnire cu Darse. Eram proaspăt mutat în plutonul lui, eram bucuros că aveam un şef serios şi integru a cărui faimă cucerise de mult universul şi nici misiunea nu era grea. Planetoidul dintre cei trei sori ai Fageei conţinea un adevărat arsenal energetic inamic, plasat strategic ca punct de alimentare între galaxii. Luminat neuniform de cele trei surse mobile, alăturînd şi centura meteorică cristalină, norii organici existenţi, planetoidul primea lumina descompusă, urmarea acestor fenomene de refracţie fiind că obiectele îşi schimbau mereu culoarea, umbra. Pentru noi era un întreg infern coloristic, deoarece ne distrugea şi formele şi orientarea, şi perceperea corpurilor. Din cauza asta nu puteam să ne deplasăm decît cu conocularii pe ochi. Ne ghidam după liniile de cîmp şi mergeam. Mergeam... S-ar părea că marşurile îndelungate au caracterizat întotdeauna războaiele. Tu, puştiule, eşti încă boboc, nu ştii ce înseamnă să mergi, aşa, zile întregi, fără o vorbă, fără o şoaptă, în afara tropăitului mecanic ca un ticăit al unui enorm ceas antic, o secundă, altă secundă, şi ai impresia că timpul se scurge pe lîngă tine, c-o să îmbătrîneşti şi n-o să ajungi niciodată la destinaţie, iar cînd vine ora popasului şi ritmul se rupe eşti buimac, dezorientat, nu realizezi harta tactică ce-ţi apare pe conoculari, n-o realizezi pentru că nu diferă prea mult de liniile de cîmp pe care le-ai perceput pînă atunci. Apoi reiei marşul şi încolonat, intri din nou în ritmul secundei. După mai multe zile, îţi vine să zbieri, şi atunci făceam ca şi ceilalţi: căutam avid un peisaj, un obiect din jur pe care să-l văd, să-l ating în gînd, să ies din sistemul acela inerţial. Căutam degeaba: în jurul nostru nu percepeam decît o ceaţă albicioasă în care se zăreau pe alocuri tente pale de culori reprezentînd liniile de cîmp. Crede-mă, e groaznică aceasta ceaţă, îţi sugerează că mergi în gol, că n-ai părăsit niciodată locul pe care eşti, deşi picioarele ţi s-au mişcat cu rîvnă mii, zeci, sute de mii de secunde, mă întrebam în acele momente ce căutam eu acolo, de ce executam acel marş caraghios, inutil. Îmi ridicam atunci capul şi-mi venea să strig: „Fraţilor! Eu mă las păgubaş! Îmi iau jucăriile şi mă întorc acasă! Nu îmi place comedia asta!" Am rezistat totuşi. La un moment dat, medalioanele au început să clipească verde şi am înţeles că apariţia unei zone periculoase indica apropierea de destinaţie, de arsenalul cu

pricina. M-am bucurat. Parcă reveneam deodată cu picioarele pe pămînt. În sfîrşit, primejdia pîndea după colţ şi trebuia să fim cu ochii în patru. Ceaţa demoralizantă de pînă ieri era acum un decor care ascundea cele mai feluri-te capcane. Măsurăm cu atenţie toată raza mea vizuală, de la un capăt la altul, şi într-un rînd mi s-a părut chiar că disting o anumită zonă mai strălucitoare în dreapta mea. Cum nu desluşeam amănunte, mi-am permis, împotriva regulamentului, să-mi scot conocularii. O lumină portocalie mi-a invadat retina, făcîndu-mă să lăcrimez. M-am obişnuit însă repede. Podişul stîncos pe care mă aflam era dominat de un curios cer verde închis, ce reliefa în mod deosebit aglomerarea calcaroasă existentă, creînd un contrast evident, asemenea desenelor animate pe calculator. În tăcere, am ridicat braţul pentru a-i preveni pe ceilalţi şi, fără a-mi desprinde privirea de strălucirea sesizată, m-am strecurat uşor spre locul cu pricina. Folosindu-mă de un arbust cu fructe roşii, am reuşit să mă apropii simţitor. Auzeam totodată un zumzet neîntrerupt şi l-am identificat în zonă, produs de o masă gelatinoasă în care colcăiau bucăţi spongioase de cocă. Stomacul mi s-a întors pe dos. Din toate părţile am auzit glasuri. „Acolo! Acolo!” spuneau ele. Bulgării de cocă au prins să sară înspre mine. Groaza m-a cuprins instantaneu şi am rupt-o la fugă. „Încotro? Încotro? Hei!” auzeam în spate. Pe aici, îmi spuneam escaladînd un povîrniş, să interpun între mine şi ele cît mai multe obstacole. „Stai!” strigau vocile în spatele meu, „Stai!” urlau şi cactuşii albaştri din dum, „Stai!” ţipau pietrele pe care le călcam. Mai iute, mai iute, mă îndemnam, trebuie să scapi, nu da atenţie decorului, decorul e înşelător, ştii prea bine acest lucru. Şi fugeam, şi, o dată cu mine, alerga şi decorul, şi cerul, şi stîncile. Am escaladat ca pe un nimic un perete de mucava înalt, pentru a mă prăvăli de partea cealaltă ca un sac greoi. Totul a încremenit odată cu căderea mea. Cerul şi stîncile au rămas ţepene în poziţia în care le surprinsese oprirea mea. Urechile îmi vuiau şi auzeam parcă de pe altă lume vocea subţire a steiului de lîngă mine, repetînd monoton: „ Ce-ai, băiete? Ce-ai, băiete? Ce-ai, băiete?”. Un stei cristalin ca toate celelalte. Întrebarea a dispărut odată cu vuietul. Am privit în jur. Decorul bascula la fiece întoarcere a capului.

— Ce-ai, băiete? am auzit deodată iar întrebarea de mai-nainte.

Am fixat steiul, imobilul stei.

— Ce-ai, băiete? a sunat mai clar de data asta.

În spatele steiului se mişca ceva. Un abur, un norişor roşu stropit cu un desen negru.

— Te-ai pierdut? Arăţi speriat, a chicotit vocea.

Mîna mi-a alunecat spre şold, căutînd febril arma.

— N-ai s-o găseşti, a rostit flegmatic norul. Dar nu te speria, nu sînt duşmanul tau, oricine ai fi.

Nu vorbea ca un lafosian. Şi, oricum, un lafosian ar fi ştiut cine sînt.

— Cine eşti? am întrebat.

— Se cade să întreb primul acest lucru. Eu sînt la mine acasă aici.

— Minţi, m-am supărat. Planetoidul nu e locuit.

— Cine spune asta?

— Coordonalizarea, am afirmat cu tărie. Forul suprem de conducere.

— Aici eu sînt conducătorul! a ţipat vocea. În două secunde, norul se afla lîngă mine. Era legat de pămînt prin două picioare subţiri, aproape rahitice. Sînt singurul, marele, atotputernicul! Ai înţeles?

Cerul a sclipit de cîteva ori, în două-trei culori.

— Planetoidul a devenit cîmp de lupta, l-am informat. Încet, încet, îmi recăpătăm calmul. E împînzit de soldaţi.

— Soldaţi?! a turbat norul. Va arăt eu vouă soldaţi!

Verdele văzduhului a explodat în violet. Murmurul de mai devreme s-a amplificat din nou, steiurile au început să se legene. Dungi colorate alunecau pe sol, pe sub picioarele noastre. Mi-am pierdut echilibrul şi am căzut. Norul îşi schimba tot timpul forma, agitat. Cînd totul s-a potolit, mi-a spus:

— Vino cu mine şi ai să vezi.

În vocea sa distingeam un soi de iritare îmbinată cu un aer de îngîmfare. L-am urmat docil, intrigat de toate aceste întîmplări ce mi se păreau ireale, un vis colorat pe care-l urmăresc pasiv pe un ecran video. Realitatea avea să mă izbească puternic cu imagini violente. În valea din imediata apropiere, printre steiurile cenuşii, am desluşit resturi umane în uniformele plutonului meu. M-am cutremurat.

— Aceştia au fost soldaţii voştri, a ricanat vocea norului.

O mînă a unui sergent fusese smulsă şi atîrna dintr-un stei apropiat. Am vomat îngreţoşat.

— Precum vezi, am auzit, totul îmi stă la picioare. **Totul!** A făcut o pauză şi a adăugat autoritar: La picioare! Ai auzit? La picioare!

Şi pentru că mă clătinam ameţit şi nedumerit, infernul din jur a reizbucnit trîntindu-mă la picioarele lui.

— Aşa. Acum spune-mi cine eşti.

Cum tăceam, decorul s-a mai revoltat de două ori împotriva mea. Urechile îmi ţiuiau şi lacrimile îmi invadaseră ochii.

— Cine eşti? a repetat.

I-am dat numele şi indicativul.

— Ce cauţi aici?

— Căutam un arsenal energetic inamic.

— Unde se află?

— Nu ştiu.

— Unde se află? a insistat.

— Nu ştiu.

Solul a prins să coboare sub picioarele mele. Intram în el ca într-un nisip mişcător. Am început să urlu:

— Nu ştiu! Jur că nu ştiu! Şi noi îl căutam! Tot ceea ce ştiu e că trebuie să se afle în zona asta!

Alunecarea în abis s-a oprit. Pămîntul îmi ajunsese, la piept.

— Îl vom găsi, mi-a răspuns sec norul. Eu sînt „Domnul" aici. Ai înţeles?

— Am înţeles... Domnule! am răspuns.

A chicotit.

— Ridică-te! mi-a ordonat. De azi nu vei ieşi din cuvîntul meu. Repetă!

— De azi înainte nu voi ieşi din cuvîntul dumneavoastră, Domnule!

— Bine.

M-am smuls solului cu greutate. Norul s-a legănat puţin în faţa mea, apoi mi-a ordonat:

— Urmează-mă! Să-mi spui atunci cînd observi ceva neobişnuit.

A luat-o înainte. L-am urmat, cu picioarele însă tremurînde de pe urma emoţiei. Abia atunci am reuşit să-mi analizez acţiunile şi m-am ruşinat pînă în străfundul sufletului de faptul că fusesem atît de naiv, mă lăsasem dominat atît de uşor de către primul venit, că mă purtasem ca şi cel mai proaspăt şi nătîng boboc, dezvăluind secretul misiunii, pierzîndu-mi onoarea de combatant. Un fricos, un laş, asta eram. Preţuisem viaţa

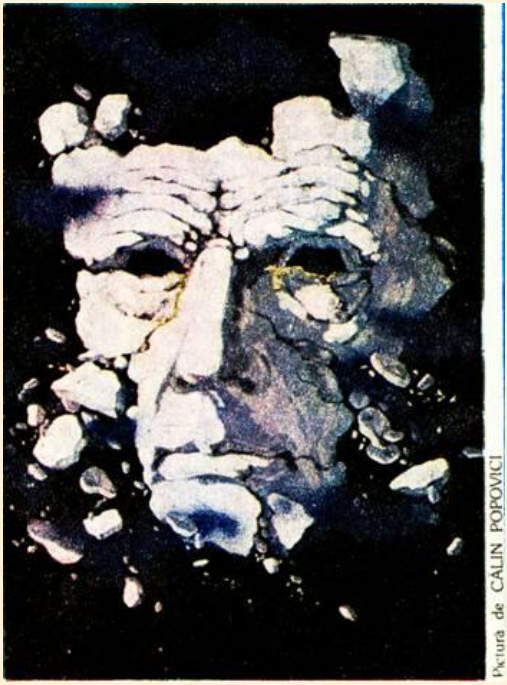

Pictura de CALIN POPOVICI

mai mult decît calitatea de luptător, mă îndepărtasem de eroism dintr-o dată, precum un copil pe care, dacă-l ameninţi cu palma, îşi pierde controlul şi începe să bocească. Mi-era ciudă că nu zăceam şi eu printre ceilalţi camarazi de viaţă şi de moarte ce se acoperiseră de glorie, în timp ce eu mă acoperisem de laşitate. Nu-mi iubisem prea mult libertatea de a muri, nici libertatea nu mă iubise. Un renegat, asta eram. Şi-mi meritam soarta de sclav în urma „Domnului". Nici măcar nu ştiam cine e „Domnul".

Mergînd în spatele lui, îl puteam studia bine, mai ales ca lumina căpătase o nuanţa maronie, mai odihnitoare ochiului. Picioarele subţiri, cu vagi reminiscenţe umane, purtau într-un mers prudent, de barză, un corp ovoid cu contururi nedefinite, fapt ce-i dădea aparenţa unui nor. În culoarea roşie a norului se afla încrustat un desen ciudat ce-mi evoca o străveche clepsidră flancată de cîte două puncte pe ambele părţi. Ascultînd atent, am desluşit apoi un fel de cîntec pe care „Domnul" îl fredona încet, ca pentru sine, sunete stranii, asemeni scîrţîitului de carapace sau de cleşti. Peisajul de desen se schimba sub ochii noştri, creîndu-mi aceeaşi impresie ca şi ceaţa, că de fapt decorul defilează în jurul nostru, picioarele bătîndu-ne paşii pe loc. Şi pătrundeam prin feeriile colorate în care-mi venea greu să cred, trecînd succesiv printre pereţi de smarald, prin lanuri de alge galbene sau pe sub bolţi de piatra cotropite de cenuşii plante căţărătoare pline de fructe roşii, printre ramificaţii stîncoase sau mlaştini gazoase violacee. Rînd pe rînd, o ploaie de purpură spăla împrejurimile, modelînd alte culori, un vînt portocaliu poleia umbre albastre, sau culorile solului organizate în dungi ori careuri prindeau să fugă pe suprafaţa orizontală, stricîndu-mi echilibrul interior şi punctele de reper. Singurul neafectat de nimic, dăinuind în peisaj ca o certitudine, „Domnul" îşi continua imperturbabil drumul, cu mersul ritmat şi cîntecul bizar, cotind, urcînd sau coborînd după legi numai de el ştiute. Parcursul ne coborîse într-o vale cenuşie stropită cu pete gălbui, vale ce se deschidea într-un deşert întins pînă la linia orizontului. Iar acolo, de după marginea optică, se înălţa bustul fantastic al unei fecioare. Surpriza mi-a încetinit pentru cîteva clipe paşii, suficient ca „Domnul" să observe uimirea mea.

— Ce s-a întîmplat? a întrebat iute.

— Muntele acela, am murmurat, îmi evocă o figură cunoscută...

— Muntele îţi evocă o figură?! a întrebat interesat. Ca a ta?

— Întocmai, am răspuns nedumerit. O figură umană, o figură a speciei mele.

Scurtul schimb de replici a avut darul de a-mi ridica nişte întrebări în

ceea ce privea percepţia „Domnului” şi cunoştinţele sale asupra umanului. Acest lucru putea să însemne un avantaj pentru mine, chiar dacă, pe moment, nu-i găseam aplicarea. Dar nu asta reuşea să mă capteze integral, în timp ce păşeam prudent în urma norului, îndreptîndu-ne prin cîmpia anostă drept spre munte. Ce mă neliniştea era faptul că, pe măsură ce ne apropiam, pe fondul colorat al cerului, chipul muntelui căpăta trăsăturile precise ale unei zeiţe cum n-a putut exista pe lume decît în mintea adolescentului ce fusesem pe vremuri. Idealul de atunci nu-şi găsise corespondent în lumea reală şi rămăsese o efemeră Dulcinee după care alergasem o viaţă, fără să-i găsesc chipul modelat în lutul uman. Şi nu-mi rămăsese decît s-o închid de-a pururi într-un colţ al memoriei, spre care mă refugiam în clipele grele, căci, nu ştiu dacă poţi înţelege la vîrsta asta, cînd eşti tînăr porneşti la drum cu entuziasmul şi sinceritatea specifice vîrstei, dar te izbeşti de nişte anomalii primordiale – războiul e una din ele – ce se perpetuează în timp pe structură ierarhică, generînd şi alte anomalii de care tu, tînărul în devenire, te ciocneşti şi constaţi că viaţa e dură, că nu-ţi rămîne altceva decît să fentezi şi tu, la rîndu-ţi, căci puţini sînt cei care au tăria de a renunţa la ceva din ei pentru a restaura o particulă din ordine. De aceea, îţi tragi un zăvor peste adolescenţă, întemniţîndu-i imaginea idilică despre lume, folosind-o astfel drept suport moral pentru întreaga ta viaţă ulterioară. Or, iată că destinul îmi scotea în cale, şi încă la scară, cea mai aprigă taină a mea. Mă simţeam umilit şi derutat pentru a doua oara. Şi din noianul de temeri s-a făcut auzită vocea:

— Fii foarte atent la ce-ţi spun şi nu rosti nici un cuvînt. „Domnul” nu trebuie să ştie, nici să bănuiască ceva. Vei clătina numai din cap „da” şi „nu”. Ai auzit?

Vocea îmi părea foarte cunoscută, dar nu identificam pe nimeni dincolo de ea; cu atît mai mult cu cît părea că vine de oriunde, poate chiar din imaginaţia mea. „Da”, am coborît bărbia.

— Foarte bine, a conchis vocea. De văzut mă vezi?

— Nu.

— Nu te nelinişti. O să vină şi asta. Acum, cîteva întrebări. „Domnul” e o fiinţă umană?

Am clătinat capul incert.

— Aha. Am înţeles. Nu e uman, dar are elemente umanoide. Bănuiesc că e vorba în primul rînd de limbaj.

— Da.

— Te vede în acest moment?

— Nu.

— Excelent! Decorul e ceva cunoscut?

— Nu.

— Spre ce vă îndreptaţi? Ah, îmi dau seama ca la aceasta întrebare n-ai cum să răspunzi.

— Domnule, iertaţi-mi întrebarea, am rostit răspicat, muntele acesta cu chip uman spre care ne îndreptăm semnifică ceva deosebit?

Lumina şi umbra au început dintr-o dată să se rotească ameţitor în jurul meu. Spasme nervoase mi-au zguduit corpul, făcîndu-mă să cad în genunchi.

— Nu vei mai pune niciodată astfel de întrebări, s-a răstit „Domnul". Aici **eu** gîndesc.

M-am ridicat tremurînd şi am pornit supus în urma lui.

— Îţi mulţumesc! s-a auzit vocea. Iartă-mă că ţi-am creat necazuri! Acum o să simţi cîteva înţepături. Să nu te sperii! Sînt pentru ca să mă poţi vedea.

Ceva m-a pişcat de pielea capului şi cea a coloanei vertebrale, apoi încet-încet s-a înfiripat în faţa mea un ochi zburător, un glob ocular cu aripioare de libelulă. O apariţie de coşmar, cum nici în visele cele mai ciudate nu întîlneşti.

— Mă vezi acum?

— Da.

— Bănuiesc că nu sînt destul de frumos pentru tine. Dar să lăsăm asta. Spuneai că muntele spre care vă îndreptaţi are chip uman?

— Da.

Îmi puneam în momentul acela întrebări şi asupra modului de percepţie a „Ochiului". O lume dementă pînă în cele mai mici amănunte. Cu muntele acela, în primul rînd, la baza căruia aproape ajunsesem. Chipul se vedea foarte clar, chiar dacă era adumbrit pe alocuri de ceţuri multicolore ce apăreau şi dispăreau dintr-o dată. Sînii – temelii frumos modelate ale pieptului neted –, gîtul graţios susţinea capul de o rară perfecţiune. Urmau bărbia, gura, nasul, pometii şi apoi fruntea întinzîndu-se ca o boltă de marmură peste ochii închişi. Muntele părea că doarme sub pletele lucioase ce cădeau ca nişte draperii grele pe umerii rotunzi.

— De ce oare doarme? m-am întrebat încet.

— Ce-ai spus? a răsunat vocea „Domnului".

Mi-am revenit din fascinaţie.

— Muntele, pare că doarme... am răspuns.

— Pare că doarme? m-a întrebat şi „Ochiul”.

— Da, am încuviinţat eu.

— Ce „da”? s-a răstit „Domnul”.

M-am speriat şi n-am ştiut ce să răspund. De altfel, „Domnul” n-a insistat, ci şi-a continuat drumul. La poale, m-am oprit stupefiat, stăpînul meu intrase în munte.

— De ce te-ai oprit? i-am auzit vocea.

— Am ajuns... am bîiguit.

— Am ajuns? m-a întrebat surprins, ivindu-se din stîncă.

— Am ajuns? m-a chestionat şi „Ochiul”.

— Da, am răspuns confuz.

Chiorul în ţara orbilor, mi-am zis. Nici unul dintre interlocutorii mei nu percepea imaginile,

— Deci, de aici începe muntele, a concluzionat şi „Ochiul”.

Am surîs. Cei doi nu numai că nu se vedeau, dar nici nu se auzeau. M-am gîndit că în alte condiţii aş fi putut servi de translator.

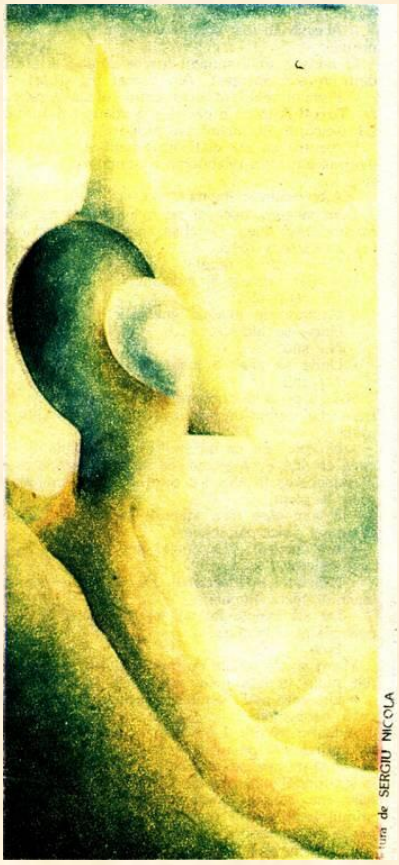

— Ascultă, mi-a poruncit „Domnul” cu un ton autoritar, vei urca muntele! Vreau să ajungi pînă în vîrf. Ai grijă să nu faci vreo prostie!

Ordinul cădea bine. Voiam într-adevăr să ajung acolo sus. Năzuiam să zăresc un reper cunoscut care m-ar fi putut scoate din coşmarul acesta. Am început escaladarea cu grijă, cu inima strînsa, cătînd mereu spre chipul gigantic.

— Ce faci? m-a întrebat „Ochiul”: Cumva urci muntele?

„Da”.

Roia în jurui meu cu aripile de libelulă, ca o pasăre oarbă. Dispărea în munte ca într-un nor, pentru a reieşi prin altă parte. Afurisite halucinaţii, gîndeam. Odată ajuns sus, vă arăt eu vouă! O să identific locul şi pe-aici ţi-e drumul! Mă voi îmbăta după ce voi părăsi planetoidul!

Escaladasem întreg sînul stîng şi mă apropiam de umărul muntelui.

— Uite ce-i, bîzîia în jurul meu „Ochiul”. Ar fi bine dacă am încerca o chestie.

Ajunsesem pe umăr şi mă oprisem gîfîind. Văzut de aici, decorul de desen animat îşi schimba culorile şi dimensiunile în funcţie de lumina ce se plimba de colo-colo.

— Ba n-o să încercăm nimic! Mai lăsaţi-mă în pace cu prostiile voastre! Crezi că nu ştiu că sînteţi produşi ai imaginaţiei mele?

— Cu cine vorbeşti? a răcnit de jos „Domnul”.

Avea aspectul unei pete roşii pe care se distingea clar desenul negru.

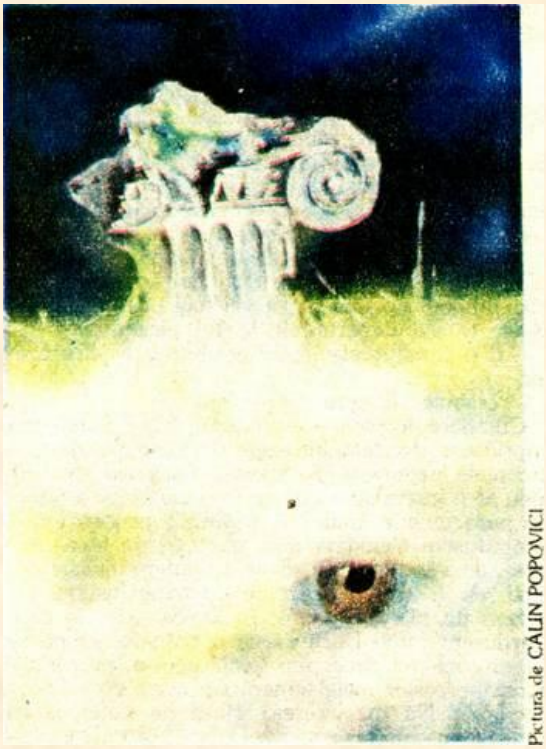

— Linişteşte-te! m-a implorat „Ochiul”; Ai încredere în mine! Nu-ţi vreau decît binele. Nu doreşti să scapi de aici? Priveşte-mă! Priveşte-mă!

M-am uitat la el şi ochiul albastru a reuşit să mă calmeze, căci emana o serenitate binefăcătoare.

— De acord, am convenit. Ce propui?

— Îţi interzic să vorbeşti cu altcineva! urla ca un apucat „Domnul”. Mă auzi?

— Trebuie să mă asculţi foarte atent, căci numai de tine depinde eliberarea ta, m-a sfătuit „Ochiul”.

„Domnul” fierbea la poalele masivului bust, iar aerul părea să clocotească în jurul meu, fără a mă afecta însă cîtuşi de puţin.

— Vei încerca să trezeşti muntele, a urmat „Ochiul” nestînjenit. Să-l scoţi din adormire. Numai tu poţi s-o faci. Apoi vei fugi cît poţi de repede, te vei depărta cît te ţin picioarele.

— E o condiţie esenţială? am întrebat neîncrezător.

— Trebuie. E spre binele tău.

Cui oare folosea acest lucru? Mie? Parcă mă cuprinsese deodată

întreaga luciditate pierdută în încîlceala nebunilor. Să trezesc imaginea idealului meu ar fi însemnat să dezgrop o cărămidă a temeliei mele umane, unul din drumurile pe care nu le străbătusem niciodată pînă la capăt de frica unui eşec, amăgindu-mă cu ideea că putem învinge oricînd. Ar fi fost o încercare cu mine însumi. Ce aveam de pierdut? Nimic în lumea asta, în care pierdusem totul. Dacă exista o scăpare, ea nu se putea constitui decît prin testul acesta, prin învingerea propriilor mele temeri. Ce avea să se întîmple apoi? Nu mă interesa cîtuşi de puţin, la fel cum nu mă interesa dacă „Ochiul" sau „Domnul" aveau vreun avantaj la afacerea asta. Mai ales ca acesta din urma se părea că nu mai poate avea influenţă asupra mea.

— Îţi ordon să nu întreprinzi nimic! tuna el, ca un apucat. Vîrful! Trebuie să ajungi în vîrf! Nu asculta alte voci: sînt false conştiinţe care te vor pierde!

M-am uitat spre vîrf – nu se zărea: imensa bărbie, cîteva frînturi din buze şi vîrful nasului ascundeau ochii şi fruntea. Îmi făcusem un plan succint: m-am căţărat prin hornul format de gît şi plete. Mai sus, tot mai sus, surd la răgetele „Domnului" şi sfaturile „Ochiului". Deasupra, enorm, ţinta ascensiunii mele: lobul urechii.

— Trezeşte-te! am ţipat în momentul în care n-am mai putut urca. Trezeşte-te, conştiinţă şi port-drapel al vieţii mele, trezeşte-te! Trezeşte-te pentru a-mi reda libertatea, libertatea de a te iubi şi a crede în tine, trezeşte-te!

Un vuiet surd a zguduit masivul.

— Trezeşte-te! am urlat în continuare, încurajat. Trezeşte-te şi dă-mi puterea de a mă descătuşa, de a te descătuşa, trezeşte-te! Trezeşte-te şi deschide-ţi porţile sufletului, precum mi le-am deschis şi eu pentru a te trezi, trezeşte-te!

Pieptul muntelui a vibrat într-o respiraţie adîncă. Capul s-a mişcat şi porţile sufletului i s-au deschis larg sub sprîncenele arcuite. Zei şi Universuri! Focul ochilor ei a incendiat aerul din jur, iar oftatul ei a iscat o furtună colorată. Fisuri adînci au apărut în masiv şi blocuri de piatră, din ce în ce mai mari, au prins a se rostogoli peste mine. Am coborît cît am putut de repede. Mirificul chip al conştiinţei mele se năruia sub propriu-i suflet. Ajunsesem pe umăr şi nu ştiam ce să fac mai întîi: să mă feresc de ploaia stîncoasă sau să sar de colo-colo de pe bucăţile ce mi se desprindeau sub picioare. Fragmentar, l-am zărit pe „Domn", care lătra frenetic sub artileria de bolovani şi praf, „Ochiul" zburase la o bună depărtare, dar s-a întors pentru a mă ajuta.

— Grăbeşte-te! mi-a strigat. Ia-o pe aici!

Coboram ca un bezmetic, loviturile sacadate mă ameţiseră şi solul părea că se depărtează. Mîinile, picioarele mă dureau în contactul dur cu stînca. Cînd am dat semne de sfîrşeală, „Ochiul” m-a îndemnat:

— Agaţă-te de mine!

Am încleştat mîinile pe rădăcina aripilor lui firave şi m-am trezit suspendat în aer. Greutatea mea şi rocile ce mă izbeau l-au tras cu putere spre pămînt. Depunea eforturi mari pentru a atenua căderea, iar cînd în final ne-am prăbuşit amîndoi, muntele s-a rupt de-a binelea şi a sfîşiat galbenul cerului, roşul norilor, verdele depărtărilor, albastrul pietrelor. O mască neagră mi s-a aşezat pe faţă şi m-am zbătut o vreme alergînd, tîrîndu-mă într-un întuneric profund...

Mi-am revenit într-o cuşeta medicală de pe un container-pluton şi vederea detaliilor anoste şi monocrome m-a umplut de o bucurie nemărginită, asemeni copilului ce recunoaşte faţa luminoasă a mamei. O reţea de fire născută din mici implanturi ce-mi împodobeau capul cotropeau computerele medicale şi fruntea căpitanului Darse, care dormea pe un fotoliu alăturat. Medicul, un ins puternic şi delicat totodată, tocmai îmi făcea o injecţie fără ac – cu seringa de presiune, ştii de care – şi a oftat mulţumit cînd am deschis ochii.

— În sfîrşit, a cuvîntat, bine aţi venit printre noi! Sau, mai bine spus, bine aţi revenit printre noi!

— Iar voi? Cum de-am reuşit? am întrebat, molipsit de umorul său viguros.

— Mai greu decît aţi plecat, mi-a mărturisit, dezvelindu-şi dantura sănătoasă într-un zîmbet larg. Dar aţi venit la timp pentru a primi două veşti. Una rea, alta bună. Încep cu cea rea, rezistaţi? m-a întrebat cu o perfectă îngrijorare.

— Daţi-i drumul, nu mă cruţaţi, am încuviinţat.

— Comandamentul o să vă confere o înaltă distincţie pentru fapte deosebite în luptă. E rea, mi-a explicat văzîndu-mi surpriza, pentru că o să vă invidieze tot plutonul dumneavoastră... Dar se compensează cu vestea cea bună: veţi primi, probabil, cîteva zile de consemn pentru abatere de la regulamentul militar, ceea ce-i îmbucurător pentru păstrarea principiilor militare, nu?

Am rîs cu poftă.

— Ei, nu, am răspuns, ce-am mai făcut?

— Chiar nu ştiţi? Toată povestea dumneavoastră se datorează acestei

abateri.

Pauză.

— Ei, hai, spuneţi-mi, m-am impacientat, am înjurat pe cine nu trebuie, n-am păstrat igiena, am furat ceva?

— Exhibiţionism în locuri neavizate, mi-a replicat sec, lăsîndu-mă mut de uimire. Adică v-aţi scos conocularii în plină misiune de luptă, expunîndu-vă, datorită mediului ambiant psihedelic, unei puternice autohipnoze.

— Autohipnoză?! Era ceva nou pentru mine, ceva care-mi aţîţa în străfundul minţii pîlpîirea unei luminiţe. Lumea nebună în care mă zbătusem fusese o halucinaţie, un vis urît izvorît din adîncurile subconştientului meu, feerie şi anomalie în acelaşi timp, un coşmar pe care-l dorisem din toată inima să fie numai şi numai un simplu coşmar. Dorinţa mi se împlinise şi mă bucuram ca o primăvară zburdalnică după o iarnă grea şi mohorîtă.

— Şi distincţia? Ea ce mai recompensează? Ieşirea mea din starea asta?

— Nu. Distincţia e rezultatul firesc al anihilării ce aţi operat-o asupra depozitului energetic inamic. Parc-aşa au anunţat la raport. Sincer să fiu, cred că nici nu ştiţi că aţi făcut-o – văd asta după chipul dumneavoastră –, dar aşa a fost să fie... Se pare că tocmai starea psihică în care v-aţi aflat v-a permis perceperea zonei căutate, altfel perfect camuflată vizual şi energetic. Bănuiesc că vi s-a înfăţişat ca ceva străin mediului înconjurător, nu?

Am zîmbit fără să-i răspund. De altfel, întrebarea o pusese mai mult retoric şi mă întrebam în ce măsură şi-ar fi putut închipui imaginea umană a masivului, imagine într-adevăr străină lumii halucinante a planetoidului, ca însuşi arsenalul cu pricina.

— Şi nu numai că aţi depistat-o, a continuat el, cu veşnicul surîs pe buze, dar culmea impertinenţei! – aţi şi neutralizat-o **depedevedere** energetic acolo unde cîmpul său magnetic de protecţie ne-a respins orice încercare de subordonare controlată. Cum a reuşit creierul dumneavoastră să facă acest lucru rămîne deocamdată un mister pe care computerele îl analizează încă...

Mîna lui se odihnea pe lectorul medical ce-mi „citea” gîndurile prin zecile de implanturi cerebrale.

— Cînd vom afla secretul, vom putea spune că am mai aflat cîte ceva despre creierul nostru, a bombănit el mucalit.

— Şi căpitanul? am întrebat sincer îngrijorat.

— Oh, lui puteţi să-i mulţumiţi! E cel care v-a „recuperat”. Prin conexiune directă s-a infiltrat psihic în universul dumneavoastră. În jargonul nostru, al medicilor, denumim acţiunea lui psihanalitiză. Habar n-am în ce

fel l-aţi perceput dar omul s-a consumat enorm ajutîndu-vă să vă găsiţi singur drumul de ieşire la mal. Nu şi-a revenit nici acum...

Ca pentru confirmare, i-a ridicat pleoapa ochiului stîng, examinîndu-i pupila, iar irisul lui albastru s-a suprapus în mintea mea pentru o secundă, destul însă, cu imaginea „Ochiului" zburător

— Doctore, am întrebat, zguduit de asociaţiile ce mi se opreau în gînd, doctore, în preajma mea nu se mai afla nimeni, vreau să zic **altcineva** decît plutonul şi căpitanul? E foarte important pentru mine acest lucru.

— Nu, a răspuns el derutat de agresiunea interesului meu, nu se afla nimeni altul – cine ar fi putut fi?! –, dar cred că n-ar fi plictisitor să spun că am descoperit totuşi o insectă. Ajunsă pe planetă prin cine ştie ce transport utilitar, s-a adaptat totuşi, organismele primare neavînd de suferit prea mult în ceea ce priveşte percepţia.

Dintr-un sertar, a scos o cutiuţă transparentă şi a continuat:

— Biologii noştri vor studia şi aspectul evoluţiei insectei, Pyrrhochoris apterus al ordinului Heteroptera, sau aşa cum i se spune curent, „vaca domnului".

Şi, sub privirile mele uluite, a defilat carapacea roşie a gîzei, cu desen negru evocînd o străveche clepsidră flancată de cîte două puncte pe ambele părţi.

În fotoliul lui, căpitanul Darse îşi revenea încet-încet.

EPILOG

Alef îl căută pe Romantic peste tot, atrăgîndu-şi injurii din partea instalatorilor ce montau noile borne ale cîmpului de protecţie al taberei şi prin zona cărora soldatul, trecea indiferent la primejdia iminentă. Îl descoperi pînă la urmă, ascuns în containerul de antrenament psihic.

— Aici eraţi? întreba surprins, bîjbîind în semiobscuritatea albastră a cabinei. Culoarea tristeţii, îşi spuse în gînd.

Veteranul îşi întoarse capul spre el, dezvăluindu-i obrazul drept şi linia sinuoasă a frunţii.

— Plîngeţi? se miră puştiul, văzînd sclipirea de sub ochiul celuilalt.

— E numai o aparenţă, cuvîntă Romanticul, vizibil stînjenit, efectul cîmpului emoţional e mai puternic aici...

— Ciudat, aş fi spus că punctul maxim de imensitate e în centrul cabinei. În sfîrşit, urmă Alef, aşezîndu-se în fotoliul cel mai apropiat, am fost

îngrijorat de absenţa dumneavoastră la instructaj. Locţiitorul la comanda plutonului n-a spus nimic de asta, dar ar fi trebuit totuşi să veniţi: s-a prelucrat dispunerea noului cîmp de protecţie. E o amenajare tîmpită – părerea mea! – care ne pune în primul rînd pe noi în primejdie; trebuie s-o învеţi pe de rost ca să ştii unde calci fără să te radă. V-am adus o copie.

Romanticul o aşează absent pe fotoliul alăturat. Lumina se colorase puţin în verde, de unde puştiul deduse că propria-i stare de spirit restabilise puţin atmosfera.

— Merge şi pe sens contrar? se miră cu voce tare. Eu n-am înţeles niciodată cu adevărat principiul funcţionării şi finalitatea containerului.

— E pentru călirea psihică a combatanţilor, explică calm veteranul. Mai ales pentru cei cu moralul slăbit. Funcţionează pe baza unor cîmpuri programate ce influenţează în anumite feluri biocurenţii cerebrali, dînd naştere la diverse stări de spirit şi sentimente, alternarea lor, în funcţie de prescripţiile medicale, călind psihicul celui tratat. Înţelegi?

— Bine, asta o ştiam, e litera instructajului, ceea ce n-am priceput e chestia asta cu „călirea”.

Romanticul începu să-şi frece fruntea. Lumina devenise verde pe de-a-ntregul, liniştea interioară domina sufletele celor doi.

— Perioada de acomodare militară, anumite veşti din afară, mediul ambiant, mijloace de propagandă pot influenţa nedorit psihicul combatantului şi se te trezeşti că, în toiul acţiunilor militare, răspunde altfel sau deloc cerinţelor. Uneori dezertează... În trecut, erau multe cazuri dintr-astea, aşa că un tratament eficace cu stări provocate nu poate să facă decît bine, militarul îşi consumă necazurile, exaltările aici, în container, şi reuşeşte să fie calm, relaxat apoi, în misiunile reale. E, altfel, spus, călit. Da, da, containerul acesta e una din marile descoperiri militare, spuse Romanticul, iar vocea îi suna artificial, Alef aproape că nu îl recunoscu.

Cercetă privirea tulburată a veteranului, îşi formulă mental replica şi o rosti numai după ce-şi impuse o notă de siguranţă în voce:

— Nu credeţi ceea ce spuneţi, sînt convins. Nu, nu e nevoie să mă contraziceţi, adăugă repede, de teamă să nu-şi piardă poziţia dominatoare, vă cunosc bine, am avut ocazia să vă cunosc foarte bine zilele acestea şi pot afirma deschis că nu credeţi în robotizarea omului, deşi susţineţi tot timpul Codul militar. O faceţi pentru mine, nu? Vă mulţumesc pentru grija ce mi-o acordaţi, pentru faptul că vă îngrijorează persoana mea. Mi-am dat seama între timp că şi căpitanul Darse a ţinut la mine, ba chiar şi Fidus, în felul său. Aţi încercat cu toţii să faceţi un militar adevărat din mine, mai

dojenindu-mă, mai explicîndu-mi, mai mîngîindu-mă. Salvîndu-mi chiar şi viaţa...

Îşi muşcă buzele, privind în jos. Remarcă deîndată că luminozitatea căpătase nuanţa indigoului, reflectînd o amărăciune pe care tînărul încercă s-o ascundă, înciudat.

— Din fericire, sau poate din nefericire, spuse repede, încercînd să pară echilibrat, n-aţi reuşit să vă jucaţi rolul perfect. Omul din voi, cu defectele, slăbiciunile şi sentimentele sale, v-a trădat. Nu, nu mă întrerupeţi, – risc să-mi pierd şirul gîndurilor –, susţin că războiul s-a purtat cu **voi,** cu umanitatea voastră, că lafosienii sînt nişte duşmani iluzorii, poate că există, poate că nu, da, ştiu, vreţi să mă convingeţi de realitatea lor, ei bine, nu asta contează... Cine-i militarul perfect? Fidus, cel care nu respecta niciodată disciplina militară? Căpitanul Darse, inventiv, dotat cu o puternică influenţă asupra celor din jur, sever, dar căzut pradă propriei griji pentru aproapele său? Dumneavoastră, cel care mimaţi tăria de caracter refugiindu-vă într-un container de antrenament psihic, container în care nu urmaţi tratamentul de călire, ci vă lăsaţi sentimentele să zboare libere?

Veteranul închise ochii, resemnat. Culoarea roşie, marcînd exaltarea celuilalt, devenise obositoare.

— Am ascultat cu atenţie istorisirile dumneavoastră, continuă Alef, şi m-am gîndit mult la ele. M-am întrebat un timp, pînă a găsi răspunsul, de unde cunoşteaţi sentimentele complexe încercate de Fidus sau Darse în întîmplările acelea. De unde forţa emoţională deosebită pe care o degaja depănarea evenimentelor?!

Îl privi îndelung pe veteran, aştepta răbdător ca acesta să deschidă ochii contrariat de liniştea prezentă deodată şi continuă:

— Înţeleg de ce vi se spune „Romanticul”. Sînteţi un scriitor, un artist, ...nu ştiu, nu mă pricep... Oameni ca dumneavoastră n-ar trebui să se afle aici. Mi-ar fi plăcut să vă cunosc în alte condiţii. În vreme de pace, oricum...

Tăcu, iar celălalt constata uşurat că lumina redevenise verde, că echilibrul sentimental îi marca iar pe amîndoi.

— Mă bucur că ai înţeles că-ţi voiam binele, spuse încet Romanticul. Iar dacă ai înţeles lucrul asta, vei reuşi să fii şi un militar bun, căci nu poţi să te lupţi pentru a apăra calitatea umană fără a fi un om cu adevărat. Cît despre cîmpul de luptă, acela e primul loc unde trebuie să ne aflăm cînd e vorba de apărat această calitate, iar cînd afirm acest lucru mă gîndesc mai ales la artişti, la cei care trudesc în a edifica umanul în orice timp sau vre-

me, necontînd că e pace sau război.

Lumina albastră a tristeţii coloră uşor containerul. Romanticul îşi frecă fruntea înaltă.

— Nu iubesc termenul de „pace”, spuse. El desemnează pauza dintre războaie. O pauză care se sfîrşeşte mai devreme sau mai tîrziu. Dacă ar trebui să stabilesc eu definiţia timpului etern al înţelegerii şi fericirii i-aş da numele de „curcubeu”. Şi ce poate fi mai frumos pe lume decît apariţia pe cerul curat, spălat de ploaie, a panglicii multicolore de sentimente umane?! Cu portocaliul veseliei, cu galbenul bunei dispoziţii, cu verdele împăcării de sine, ba chiar şi cu violetul amărăciunii... Vezi, de aceea îmi place să vin aici, în containerul de antrenament psihic. Pentru a gusta din paleta sentimentelor umane, dar nu impuse de tratament, ci pornite liber din adîncurile fiinţei mele.

— Ceilalţi doi şi cu mine ne completam, urmă Romanticul. Asemenea componentelor caracterului unui singur om, unui om obişnuit, puţin sentimental, puţin vulgar, puţin tenace, iar dacă un trup nu ne-a putut cuprinde pe toţi trei, atunci legătura s-a făcut printr-un cîmp lăuntric, să-i zicem biologic, ce ne-a făcut să simţim şi să trăim ca unul. Dispariţia unuia dintre noi a destrămat biocîmpul de care-ţi vorbeam şi mi-e teamă că a cauzat şi moartea celui de-al doilea. Ce e omul fără copilul din el sau fără bătrînul ce va fi mai tîrziu?

Veteranul observă mina îngrijorată a puştiului, în ciuda albastrului întunecat al tristeţii ce le contura cu zgîrcenie trăsăturile.

— Nu trebuie să fii speriat, încercă să-l liniştească, e o simplă presupunere a mea, o explicaţie posibilă a hainelor ce le îmbracă hazardul, legi ale naturii pe care nu le cunoaştem încă...

Zîmbi apoi împăcat, destrămînd albastrul cu fîşii de galben şi izbucni într-o lumină portocalie:

— Şi mi-e dor, mă, frate, de-un curcubeu...

Se ridică brusc şi ieşi, lăsîndu-l pe Alef plutind prin lumini incerte, redresîndu-se însă încet spre verde, recîştigîndu-şi calmul interior şi liniştea sufletească. Şi nu-l cutremură faptul că afară răsună descărcarea cîmpului de protecţie asupra vreunui imprudent care nu respectase consemnul, privirea îi mătură în gol imaginea copiei pe care veteranul o uitase pe fotoliul alăturat, căci se gîndea la cei trei, la felul în care priviseră aceştia războiul, la moartea care survenise într-un mod atît de stupid, îndepărtîndu-i sau poate unindu-i prin nişte liane mai trainice, pe ei, Darse, Fidus, Romanticul... Dar s-o fi dus romanticul timp al lor? Sau, odată cu ei, mu-

rise şi Pământul cel colorat şi vesel? Avu impresia că se rupe ceva în el şi, involuntar, repetă de cîteva ori fraza: „Şi mi-e dor, mă, frate, de-un curcubeu...”